

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 27C/13/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2117201300
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 11. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslava Maláriková
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2018:2117201300.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou JUDr. Miroslavou Malárikovou v právnej veci žalobkyne: A. O., nar. XX.X.XXXX, bytom R. XX, Q., zastúpená advokátom: Mgr. Martin Černák, Zochova 5, Bratislava, proti žalovanej: Fakultná nemocnica Trnava, so sídlom A. Žarnova 11, Trnava, IČO: 00 610 381, zastúpená: Prosman a Pavlovič advokátska kancelária, s.r.o. so sídlom Hlavná 31, Trnava, IČO: 36 865 281, za účasti intervenienta na strane žalovanej: KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, zastúpený advokátom: JUDr. Baltazár Mucska, so sídlom Vajnorská 55, Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

- I. Súd konanie zastavuje v časti istiny 30.000,- €.
- II. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni sumu 5.000,- € do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
- III. Vo zvyšku súd žalobu zamietá.
- IV. Žalobkyni priznáva voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa svojou žalobou podanou na tunajšom súde dňa 26.1.2017 domáha z titulu ochrany osobnosti zaplataenia nemajetkovej ujmy vo výške 60.000,- € z titulu porušenia jej práva na súkromný a rodinný život v dôsledku úmrtia jej manžela.
2. Súd priznal žalobkyni čiastočné oslobodenie od súdnych poplatkov v rozsahu 85% uznesením čl. 80 zo dňa 20.3.2017, nakoľko poberá vdovský a starobný dôchodok spolu vo výške 473,70 €, z toho vdovský 313,70 €.
3. Do konania podaním zo dňa 14.8.2017 vstúpil intervenient z dôvodu, že má uzatvorenú so žalovanou zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone činnosti prevádzkovateľa zdravotníckeho zariadenia.
4. Žalovaná a intervenient navrhli žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.
5. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobou, písomnými vyjadreniami strán sporu, listinnými dôkazmi predloženými stranami sporu špecifikovanými nižšie a zistil nasledovný skutkový stav.
6. Manžel žalobkyne O. O., nar. XX.X.XXXX (ďalej aj „pacient“) bol prijatý na internú kliniku žalovanej po dohode z H. F. H. H. R. H. s diagnózou novozistená cukrovka 2. typu. Od 7.11.2014 do 14.11.2014 bol hospitalizovaný na internej klinike žalovanej a dňa 14.11.2014 bol prepustený do domáceho liečenia.

Po dvoch dňoch od prepustenia dňa 16.11.2014 bol posádkou RLP prevezený na internú kliniku žalovanej z dôvodu zlého zdravotného stavu. Nasledujúceho deň bol preložený na KAIM, pretože sa jeho celkový zdravotný stav zhoršil a tu i dňa XX.XX.XXXX zomrel. Z podnetu žalobkyne postup žalovanej preskúmal Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ďalej „UDZS“) a v oznámení zo dňa 12.10.2015 konštatoval opodstatnenosť podnetu pri prvej hospitalizácii. Dňa 18.10.2016 si žalobkyňa cestou právneho zástupcu uplatnila u žalovaného nárok na nemajetkovú ujmu 20.000,- € a každé z ich troch detí po 20.000,- €, spolu 80.000,- €. Žalovaná jej požiadavku listom zo dňa 8.11.2016 neakceptovala s odôvodnením, že za smrť pacienta nezodpovedá.

7. Žalobkyňa podanú žalobu skutkovo odôvodnila tým, že jej nebohý manžel bol v čase od 7.11.2014 do 14.11.2014 v zdravotnej starostlivosti žalovanej hospitalizovaný na internej klinike, z ktorej bol prepustený do domáceho liečenia. Po dvoch dňoch od prepustenia 16.11.2014 bol opäť prevezený posádkou RLP na internú kliniku žalovanej z dôvodu, že sa mu dva dni ťažko chodilo, ťažšie sa mu rozprávalo a dýchalo. Nasledujúci deň došlo k zhoršeniu jeho celkového zdravotného stavu a bol preložený na KAIM, kde i dňa XX.XX.XXXX zomrel. Z podnetu žalobkyne postup žalovanej preskúmal UDZS a v oznámení zo dňa 12.10.2015 konštatoval opodstatnenosť podnetu. Počas prvej hospitalizácie žalovaná nesprávne vyhodnotila povrchovú flebitídu po i.v. kanyle, zvýšenú telesnú teplotu a hyperglykémiu 31,8 mmol/l v deň prepustenia, nezahájila antibiotickú liečbu a neupravila hladinu glykémie. Následne si žalobkyňa dala vypracovať znalecký posudok č. X/XXXX znalca E.. W. J., ktorý uviedol, že príčinou smrti bol obojstranný zápal pľúc a septický šok so zlyhaním základných orgánov. Pochybenie žalovanej pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti počas prvej hospitalizácie videl v tom, že pacient nebol vyšetrený pneumológom, neboli správne vyhodnotené laboratórne nálezy FW, CRP, Rtg, CT hrudníka. Úmrtie pacienta sa dalo predísť poskytnutím správnej zdravotnej starostlivosti.

8. Ďalej uviedla, že žila s manželom dlhé roky v harmonickom a usporiadanom manželstve založenom na silných citových a sociálnych väzbách a vo fungujúcej rodine. Manžel významnou mierou prispieval na chod domácnosti vrátane finančného príspevku vo forme invalidného dôchodku, o ktorý smrťou manžela prišla. Smrť manžela natrvalo rozhodujúcim spôsobom pretrhla rodinné a citové väzby medzi manželmi, s jeho smrťou sa vyrovnáva len veľmi ťažko. Žalovaná neodborným prístupom zasiahla do jej súkromia v neodstrániteľnom rozsahu, keď ju pripravila o manžela a tri deti o otca. Došlo k zásahu, ktorý nemožno žiadnym spôsobom obnoviť a ktorý absolútne zamedzil ďalšiemu vytváraniu citových väzieb zomrelého a žalobkyne. Rodinný život žalobkyne a jej detí prestal na dlhú dobu fungovať. Skutočnosť, že jediným okamihom zmizla z jej života oddaná, milujúca osoba a starostlivý manžel a otec, je stratou, ktorú neodčinia ani nevykompenzujú žiadne peniaze. Nemateriálne zadosťučinenie by bolo nepostačujúce, zásah do práva na jej súkromia je potrebné určitým spôsobom reparovať priznaním náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch ako jediným prostriedkom čiastočného zmiernenia psychickej bolesti a traumy. Ako dôvodná a primeraná sa žalobkyňa javí suma 60.000,- €. K žalobe pripojila oznámenie o výsledku prešetrenia podnetu zo dňa 12.10.2015 UDZS, znalecký posudok č. X/XXXX zo dňa 14.9.2016 znalca E.. W. J., s 33 prílohami, uplatnenie nároku na nemajetkovú ujmu zo dňa 18.10.2016 a odpoveď žalovaného zo dňa 8.11.2016.

9. Žalovaná cestou svojho splnomocnenca navrhla žalobu zamietnuť. V celom rozsahu odmieta zodpovednosť za úmrtie pacienta, pričom nárok žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy považuje za nepreukázaný a žalobu v celom rozsahu za nedôvodnú. Poukázala na žalobkyňou predložené dôkazy ako oznámenie UDZS a znalecký posudok, z ktorých nevyplýva priama príčinná súvislosť medzi vytýkaným nesprávnym poskytnutím zdravotnej starostlivosti žalovanou a úmrtím nebohého. Znalec v rozpore so zisteniami úradu dospel k iným záverom ohľadom pochybenia žalovanej. A to najmä nevyšetrenie pneumológom, čo však úrad skúmal a nehodnotil ako nesprávne poskytnutie zdravotnej starostlivosti. Nastáva tu teda rozpor s právoplatným rozhodnutím orgánu verejnej moci. Znalecký posudok považuje za nejednoznačný, tendenčný, ktorý vychádza z malého množstva lekárskeho záznamov nebohého. Namietla, že ho nemožno považovať za súkromný znalecký posudok pre absenciu jeho zákonných náležitostí. Znalec sa rozporuplne vyjadruje aj k otázke, či by k úmrtiu nebohého došlo aj v prípade, ak by žalovaná správne poskytla zdravotnú starostlivosť. Napriek tomu, že odmieta zodpovednosť žalovanej za úmrtie nebohého a teda za zásah do osobnostných práv žalobkyne, uplatnenú výšku náhrady nemajetkovej ujmy považuje vzhľadom k okolnostiam danej veci a s ohľadom na rozhodovaciu prax súdov za neprimerane vysokú. Súd v obdobných prípadoch priznávajú peňažné zadosťučinenie vo výške do 10.000,- € s tým, že v tejto veci je potrebné zhodnotiť aj mieru zodpovednosti nebohého na nestabilizovaní jeho cukrovky, keď napriek poučeniam zo strany žalovanej porušoval diétny

režim a v jeho liečbe bol výrazne nedisciplinovaný. Ďalej uviedla, že prognóza pneumónie, aká bola diagnostikovaná u nebohého pacienta závisí od pôvodcu ochorenia, ale i od samotnej obranyschopnosti pacienta. Pre prognózu je v princípe nepriaznivý vyšší vek ako aj ostatné pridružené ochorenia ako je novozistený diabetes.

10. Intervenient uviedol, že zo skonštatovania určitých pochybení pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti zo strany žalovanej UDZS jednoznačne nevyplýva príčinná súvislosť medzi konkrétnym porušením povinností a poškodeným zdravím na strane zosnulého. Pokiaľ ide o predložený znalecký posudok vypracovaný E. J., závery v ňom uvedené považuje za neudržateľné. Najmä s ohľadom na tvrdenie, že pri poskytovaní správnej zdravotnej starostlivosti by v danom prípade nedošlo k úmrtiu. Tento záver je ničím nepodložený a chýba jeho racionálne odôvodnenie. Ďalej namietol, že nejde o súkromný znalecký posudok v zmysle CSP z dôvodu, že znalec nepripojil znaleckú doložku, že si je vedomý následkov vypracovania vedome nepravdivého znaleckého posudku. Z tohto dôvodu ide len o listinný dôkaz. Poukázal na stranu 3 predmetného šetrenia UDZS, kde je uvedené, že: „Podľa doloženej dokumentácie bol Váš manžel opakovane edukovaný, poučený o možných komplikáciách, aj napriek tomu nedodržiaval diétny režim.“ Toto konanie zosnulého je tak zásadným porušením generálnej preventívnej povinnosti upravenej v § 415 OZ, že vylučuje vznik nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Ak pacient má stanovený diétny režim a je v tomto smere opakovane edukovaný, poučený o možných komplikáciách a napriek tomu tento diétny režim zásadným spôsobom porušuje, preberá na seba zodpovednosť za prípadné zhoršenie zdravotného stavu, čo je potrebné zohľadniť. Namietal nedostatočne preukázanú citovú väzbu medzi žalobkyňou a jej nebohým manželom, intenzitu vzťahu, ktorý bol pretrhnutý a tiež neprimeranú výšku požadovanej nemajetkovej ujmy.

11. Právny zástupca žalobkyne k námietkam žalovanej a intervenienta uviedol, že súkromný znalecký posudok spĺňa všetky zákonom požadované náležitosti. UZDS a aj znalec konštatujú nesprávne poskytnutú zdravotnú starostlivosť žalovanou. Ak by žalovaná správne vyhodnotila laboratórne výsledky a objektívny stav pacienta a včas nasadila správnu liečbu, nemuselo by dôjsť k smrti poškodeného, keďže v čase jeho vyšetrenia žalovanou zdravotný stav poškodeného nebol akútny, nezvratný, smerujúci k smrti. Z uvedeného je existencia príčinnej súvislosti medzi porušením právnej povinnosti zo strany žalovanej a úmrtím zomrelého je evidentná a neprehradiateľná. K objektívnej spôsobilosti zásahu vyvolať ujmu spočívajúcu v porušení práva na ochranu súkromia fyzickej osoby uviedol, že žalobkyňa žila so svojim manželom v manželskom zväzku 39 rokov. Spoločne trávili svoj voľný čas, mali spoločné záľuby. Po smrti svojho manžela žalobkyňa stratila možnosť viesť plnohodnotný súkromný život. Medzi manželmi existovali silné sociálne, morálne, citové putá, vytvorené v rámci ich rodinného života. Odo dňa jeho smrti je ochudobnená o sféru prirodzených vzťahov s najbližším rodinným príslušníkom, došlo k deštrukcii vzťahu, ktorý tvoril základ a rámec jej rodinného života. Ujmu na súkromí žalobkyne ako pozostalej je nutné posúdiť s ohľadom na existenciu a kvalitu väzby s manželom, ktorá bola zásahom porušená a ktorá je chránená ustanoveniami o práve na ochranu súkromia. Vzhľadom na to, že išlo o vzťah manželský, je zrejmé, že došlo na strane žalobkyne najmä k ujme v oblasti citovej a sociálnej a tým došlo objektívne k priamemu porušeniu jej práv na súkromie a rodinný život garantovaných Ústavou SR. K namietanej výške uplatnenej nemajetkovej ujmy uviedla, že ju považuje za primeranú aj vzhľadom na rozhodovaciu prax súdov a poukázala na viacero rozhodnutí súdov napr. Okresného súdu Trnava č.k. 36C/77/2008, č.k. 19C/96/2012, Okresného súdu Nitra č.k. 10C/88/2009. A Okresného súdu Senica č.k. 3C/174/2009.

12. UDZS v oznámení o výsledku prešetrenia podnetu zo dňa 12.10.2015 uviedol, že manžel žalobkyne bol hospitalizovaný na internej klinike žalovaného po preložení z H. F. R. H. s diagnózou novozistenej cukrovky 2. typu. Z vyšetrení boli zistené zvýšené markery zápalu, zvýšená hladina tukov v krvi, neuspokojivá hodnota ukazovateľa dlhodobej kompenzácie cukrovky, zvýšená hladina cukru v krvi. Bolo zistené zatienenie v dolnej časti pľúc 20 x 15 mm hodnotené ako pozápalové zmeny. CT vyšetrenie pľúc potvrdilo 5 mm ložiská. Pacient bol nastavený na liečbu cukrovky. Podľa zdravotnej dokumentácie bol opakovane poučený o chorobe, o možných komplikáciách a napriek tomu nedodržiaval diétny režim. V dennom zázname dňa 13.11.2014 je zápis o flebitíde (zápale žíl) na ľavej hornej končatine, ktorú ošetrili lokálne. V deň prepustenia 14.11.2014 mal teplotu 37,7°C a dostal liek proti bolesti a horúčke. V prepúšťacej správe nebola uvedená diagnóza flebitídy ani odporúčaná liečba na doma. Dňa 16.11.2014 večer bola volaná záchranná zdravotná služba a po prevoze bol prijatý na metabolickú jednotku internej kliniky žalovaného. Mal opuchnutú a začervenalú celú ľavú hornú končatinu, hlavne na predlaktí v okolí vpichu po intravenózne (vnútrožilovej) kanyle, bolo podozrenie na flegmónu (neohraničenú infekciu

rýchlo sa šíriacu do okolitých tkanív). Na RTG pľúc bol nešpecifikovaný nález, vykonané CT vyšetrenie, kde bol predpoklad obojstrannej bronchopneumónie (zápal priedušiek a pľúc). Bola zahájená antibiotická liečba, opatrná hydratácia. Nasledujúci deň sa jeho stav zhoršil napriek komplexnej liečbe sa dostal do šoku a bol preložený na KAIM. Okamžite bol chirurgicky riešený najväčší zdroj infekcie a z ľavej hornej končatiny bol vypustený zelený hnis. Nasledujúci deň bol manažovaný ako ťažká sepsa s podporou všetkých vitálnych funkcií. Napriek prechodnému miernemu zlepšeniu klinického stavu došlo v teréne diabetes melitus k progresu multiorgánovej (viacorgánovej) disfunkcie (porušenie funkcie). Napriek maximálnemu terapeutickému úsiliu personálu na KAIM bolo o 20,00 hod. konštatované úmrtie pacienta. U pacienta s multiorgánovým zlyhaním je v literatúre popisovaná úmrtnosť takmer 100%. V závere UDZS konštatuje, že zdravotná starostlivosť manželovi žalobkyne nebola počas prvej hospitalizácie od 7.11.2014 do 14.11.2014 žalovaným poskytnutá správne. Nebola správne zhodnotená povrchová flebitída po intravenózne kanyle, zvýšená telesná teplota a hyperglykémia 31,8 mmol/l v deň prepustenia. Nebola zahájená antibiotická liečba, nebola upravená hladina glykémie. Počas druhej hospitalizácie bola starostlivosť poskytnutá správne.

13. Podľa § 209 ods. 1,2 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), Súkromný znalecký posudok je znalecký posudok predložený stranou bez toho, aby znalecké dokazovanie nariadil súd. (ods. 1) Ak je spolu so žalobou predložený súkromný znalecký posudok, ktorý má všetky zákonom predpísané náležitosti a obsahuje doložku o tom, že znalec si je vedomý následkov vedome nepravdivého znaleckého posudku, postupuje sa pri vykonávaní tohto dôkazu akoby išlo o znalecký posudok súdom ustanoveného znalca.(ods. 2)

14. Žalobkyňa predložila spolu so žalobou súkromný znalecký posudok č. X/XXXX zo dňa 14.9.2016 znalca E.. W. J., odbor zdravotníctvo a farmácia, odvetvie interná medicína. Znalecký posudok obsahoval všetky zákonom požadované náležitosti, okrem doložky, že si je znalec vedomý následkov vedome nepravdivého znaleckého posudku, čo je nevyhnutnou náležitosťou súkromného znaleckého posudku v zmysle ustanovenia § 209 ods. 2 CSP, preto nebolo možné pri vykonávaní tohto dôkazu postupovať akoby išlo o znalecký posudok súdom ustanoveného znalca. Ak by znalecký posudok bol doplnený o doložku v zmysle § 209 ods. 2 CSP, odborné závery by nepodliehali hodnoteniu z hľadiska ich správnosti, ale súd by mohol hodnotiť len presvedčivosť posudku, a to pokiaľ ide o jeho úplnosť vo vzťahu k posudzovaným skutočnostiam, zásadám logického myslenia a jeho súlad s ostatnými vykonanými dôkazmi. Znamená to, že súkromný znalecký posudok neopätrený doložkou v súlade s § 209 ods. 2 CSP podlieha prísnejšiemu hodnoteniu, a to nielen pokiaľ ide o jeho presvedčivosť, logickosť, ale aj pokiaľ ide o správnosť odborných záverov. Z uvedeného vyplýva, že v prípade absencie doložky je možné vykonať dokazovanie znaleckým posudkom predloženým stranou sporu iba ako listinou. Nad rámec súd uvádza, že opatrenie znaleckého posudku uvedenou doložkou je možné aj dodatočne, a to ako dodatok k znaleckému posudku. Napriek tomu, že uvedený nedostatok vytkol po doručení žaloby žalovaný a aj intervenient, žalobkyňa tento nedostatok neodstránila.

15. Znalec po oboznámení sa s prekladovou správou z hospitalizácie z H. F. R. H., prepúšťacou správou z internej kliniky žalovaného zo dňa 14.11.2014 a 17.11.2014 a správy o úmrtí zo dňa XX.XX.XXXX a oboznámení sa s výsledkom prešetrenia podnetu UDZS z 12.10.2015 uviedol, že pri prvej hospitalizácii od 7.11.2014 do XX.XX.XXXX nebola zdravotná starostlivosť manželovi žalobkyne poskytnutá správne. Neboli správne vyhodnotené laboratórne nálezy: FW - bol vylúčený nádorový proces, ale vysoké hodnoty svedčili pre zápalový proces pľúc, CRP - zvýšené hodnoty svedčili pre zápalový proces a mali byť zopakované a vyhodnotené v spojitosti s celkovým stavom pacienta a ostatnými laboratórnymi nálezmi, Rtg a CT hrudníka - bol vylúčený nádorový proces, nález svedčil pre zápalový proces pľúc, ktorý mal byť okamžite liečený. Príčinou smrti bol obojstranný zápal pľúc, septický šok so zlyhaním základných orgánov. Pri prvej hospitalizácii po zistení ľavostranného zápalu pľúc malého rozsahu s nízkou hodnotou CRP, ak by bol okamžite liečený, mohlo prísť k jeho vyliečeniu. Čím neskôr sa zahájila antibiotická liečba pri obojstrannom zápale pľúc s vysokými hodnotami CRP, tým klesala pravdepodobnosť úspešnej liečby ako i vyliečenia pacienta. Znalec teda konštatoval dve základné chyby a to nesprávne vyhodnotenie laboratórných výsledkov a objektívneho stavu pacienta a nevykonanie konzultácie pneumológom a zahájenie včasnej a primeranej liečby zápalu pľúc.

16. Z príloh tvoriacich súčasť znaleckému posudku súd zistil, že v prekladovej správe H. F. H. H. H. zo dňa 6.11.2014 je konštatované, že manžel žalobkyne v 10/2007 prekonal autonehodu, pri ktorej utrpel otras mozgu. V období 8-9/2008 bol u nich hospitalizovaný s diagnózou manickej

epizódy organického pôvodu. Opätovne v 8-9/2009 v podobnom obraze na psychiatrickom oddelení žalovaného diagnostikovaným ako akútna polymorfna psychotická porucha. Od roku 2010 na plnom invalidnom dôchodku. Na iné ochorenia sa nelieči. Ženatý je 38 rokov a vzťah aktuálne hodnotil ako dobrý. Naposledy bol hospitalizovaný v H. F. od 2.8.2011 do 26.8.2011 pre rozvoj depresívneho syndrómu. Psychiatricku navštevoval pravidelne a lieky mu dávkovala manželka. Aktuálne bol prijatý do nemocnice z dôvodu dlhodobej pasivity, podľa manželky bol neusmerniteľný, manipuluje s liekmi. Po vstupných vyšetreniach diagnostikovali diabetes a po konzultácii bol preložený na internú kliniku žalovaného za účelom nastavenia antidiabetickej terapie, nakoľko jeho preloženiu nebránili žiadne kontraindikácie. Nebol psychotický, nesuicidálny, bez zaznamenaných porúch správania.

17. Súd poučil strany o koncentrácii konania a vykonal dokazovanie v rozsahu navrhnutom stranami sporu, tak ako je uvedené vyššie. Na pojednávaní dňa 21.3.2018, po predbežnom právnom posúdení v zmysle § 181 ods. 2 CSP, žalovaná navrhla doplniť dokazovanie súkromným znaleckým posudkom, ktorý zabezpečí. Následne písomne oznámila podaním doručeným súdu dňa 7.6.2018, že netrvá na tomto dôkaze.

18. Podľa § 145 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzati žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

Podľa § 146 ods. 1 CSP, súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie.

19. Žalobkyňa cestou právneho zástupcu podaním doručeným súdu dňa 28.10.2018 po vyhodnotení všetkých okolností, vzala žalobu čiastočne späť v časti istiny 30.000,- € bez uvedenia dôvodu. Žalovaná a intervenient súhlasili s čiastočným zastavením konania. Súd konanie v tejto časti zastavil tak, ako je uvedené v ods. I. výroku rozsudku. Predmetom konania zostal uplatnený nárok na zaplatenie nemajetkovej ujmy vo výške 30.000,- €.

20. Podľa § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti a službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, poskytovateľ je povinný poskytovať zdravotnú starostlivosť správne. Zdravotná starostlivosť je poskytnutá správne, ak sa vykonajú všetky zdravotné výkony na správne určenie choroby so zabezpečením včasnej a účinnej liečby s cieľom uzdravenia osoby alebo zlepšenia stavu osoby pri zohľadnení súčasných poznatkov lekárskej vedy.

Podľa článku 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena, každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života a každý má právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe.

Podľa § 11 z.č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 OZ pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 OZ, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa § 420 ods. 2 OZ, škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým dotknutá.

Podľa § 853 ods. 1 OZ, občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.

Podľa § 5 ods. 1 zák. č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní obetí poškodených násilnými trestnými činmi, v znení platnom ku dňu 14.11.2014, na výpočet odškodnenia, ak ide o ujmu na zdraví, sa primerane

použijú ustanovenia osobitného predpisu upravujúceho poskytovanie náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia; náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia nemožno zvýšiť. Ak bola trestným činom spôsobená smrť, poškodený má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiatnásobku minimálnej mzdy. Ak právo na odškodnenie majú viacerí poškodení, rozdelí sa uvedená suma medzi nich rovnakým dielom.

Podľa § 6 zákona č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní obetí poškodených násilnými trestnými činmi, v znení platnom ku dňu 14.11.2014, celková suma odškodnenia poskytnutá podľa tohto zákona nesmie presiahnuť päťdesiatnásobok minimálnej mzdy.

21. Z hľadiska skutkových okolností, z ktorých žalobkyňa v predmetnom konaní vyvodzuje svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, treba poukázať predovšetkým na to, že do rámca vymedzeného ustanoveniami § 11 až 13 Občianskeho zákonníka patrí právo na súkromie zahŕňajúce širokú oblasť súkromia fyzickej osoby (najmä jej súkromného života, intímnej a rodinnej sféry, vnútorného myšlienkového a citového života). Súčasťou súkromného života je nepochybne tiež rodinný život zahŕňujúci vzťahy medzi blízkymi. Podstatou rodinného života je oprávnenie fyzickej osoby utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na silných citových väzbách. Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb.

22. Občiansky zákonník v § 13 ods. 2 umožňuje priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej účelom je vyvážiť a zmierniť nemajetkovú ujmu peňažnou formou a plní tiež satisfakčnú funkciu. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká predovšetkým vtedy, keď morálna satisfakcia ako rýdzo osobné právo, na vyváženie a zmiernenie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv nestačí. Predpokladmi vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy sú: existencia ujmy, porušenie právnej povinnosti, resp. protiprávny úkon, príčinná súvislosť medzi touto ujmovou a protiprávnym konaním. Pre určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia sú stanovené dve kritériá, z ktorých musí súd vždy vychádzať - a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za akých došlo k neoprávnenému zásahu. Určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch sa preto v zmysle § 13 ods. 3 OZ stáva predmetom voľného uváženia súdu. Súd pritom musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu a opierať sa o konkrétne a preskúmateľné hľadiská.

23. Súd vykonaným dokazovaním a to oboznámením sa s predloženými listinnými dôkazmi uvedenými vyššie, dospel k záveru, že bolo jednoznačne preukázaná príčina smrti manžela žalobkyne, ktorou bol septický šok s multiorgánovým zlyhaním základných orgánov. Pričom zdravotná starostlivosť mu nebola poskytnutá správne len počas prvej hospitalizácie.

24. Šetrením ÚDZS bolo preukázané, že manžel žalobkyne bol nastavený na diétny režim, na kombinovanú liečbu antidiabetikami. V dennom zázname zo dňa 13.11.2014 bol zápis o flebitíde (zápale žily) na ľavej hornej končatine, ktorú ošetrili lokálne. V deň prepustenia 14.11.2014 mal teplotu 37,7°C a dostal liek proti bolesti a horúčke. V prepúšťacej správe sa uvádza, že pacienta opakovane edukovali, poučili o možných komplikáciách, opakovane porušoval diétny režim, preto boli jeho glykémii neuspokojivé. Žalovaná nesprávne zhodnotila povrchovú flebitídu po intravenózne kanyle, zvýšenú telesnú teplotu a hyperglykémii 31,8 mmol/l v deň prepustenia. Nebola zahájená antibiotická liečba, nebola upravená hladina glykémie a napriek tomu bol pacient prepustený do domáceho ošetrovania.

25. Znalec vytkol v posudku, že neboli správne vyhodnotené laboratórne nálezy: FW - bol vylúčený nádorový proces, ale vysoké hodnoty svedčili pre zápalový proces pľúc, CRP - zvýšené hodnoty svedčili pre zápalový proces a mali byť zopakované a vyhodnotené v spojitosti s celkovým stavom pacienta a ostatnými laboratórnymi nálezmi, Rtg a CT hrudníka -vylúčil nádorový proces, ale nález svedčil pre zápalový proces pľúc, ktorý mal byť okamžite liečený. Pri prvej hospitalizácii žalovaná zistila ľavostranný zápal pľúc malého rozsahu s nízkou hodnotou CRP, že ak by za takéhoto stavu bol okamžite pacient liečený, mohlo prísť k jeho vyliečeniu. Čím neskôr sa zahájí antibiotická liečba pri obojstrannom zápale pľúc s vysokými hodnotami CRP, tým klesá pravdepodobnosť úspešnej liečby ako i vyliečenia pacienta. Konštatoval dve základné chyby v poskytovanej zdravotnej starostlivosti a to nesprávne vyhodnotenie laboratórných výsledkov a objektívneho stavu pacienta a nevykonanie konzultácie pneumológom s následným zahájením včasnej a primeranej liečby zápalu pľúc.

26. UDZS a znalec síce konštatovali každý iný zdroj zápalu v tele pacienta, avšak tento zápal v oboch miestach začal už v čase prvej hospitalizácie a to 1. mieste vpichu po kanyle na ľavej hornej končatine a 2. na pľúcach. Zápal v tele sa bez liečby antibiotikami po prepustení z nemocnice rozvinul, čomu nasvedčuje nasledovný vývin zdravotného stavu pacienta, ktorý sa výrazne zhoršil až tak, že už dňa 16.11.2014, t.j. len o dva dni po prepustení z nemocnice do domáceho liečenia bol opätovne privezený do nemocnice rýchlou zdravotnou službou. Mal opuchnutú a začervenalú celú ľavú hornú končatinu, hlavne na predlaktí v okolí vpichu po intravenózne (vnútrožilovej) kanyle, mali podozrenie na flegmónu (neohraničenú infekciu rýchlo sa šíriacu do okolitých tkanív). Zároveň bol na RTG pľúc nešpecifikovaný nález a po CT vyšetrení stanovená diagnóza obojstranný zápal pľúc. Napriek nasadenej antibiotickej liečba sa dostal nasledujúci deň 17.11.2014 do šoku. Chirurgicky bol riešený najväčší zdroj infekcie, z ľavej hornej končatiny bol vypustený zelený hnis. Napriek prechodnému miernemu zlepšeniu sa jeho stav zhoršil a dňa XX.XX.XXXX bola o XX,XX hod. bolo konštatované úmrtie pacienta.

27. Pokiaľ žalovaná a intervenient tvrdí, že na zhoršení svojho zdravotného stavu sa podieľal sám manžel žalobkyne tým, že nedodržiaval diétny režim, svoje tvrdenie ničím nepodložili a z predložených dôkazov takýto záver nevyplýva. Navyše ani nie je preukázané žiadnym spôsobom, že v čase po prepustení do domáceho liečenia porušoval diétny režim. Súd poukazuje aj na skutočnosť, že žalovaná sama v prepúšťacej správe konštatuje neuspokojivé glykémie a napriek tomu pacienta prepustila do domáceho liečenia.

28. Súd dospel k záveru, že žalovaná dodržaním štandardných postupov, t.j. najmä správnym vyhodnotením laboratórnych výsledkov a objektívneho stavu pacienta a následným včasným nasadením antibiotík, na liečbu zápalu na hornej končatine a pľúcach, mohla odvrátiť úmrtie pacienta, resp. zvýšiť jeho šance na prežitie. Keďže tak neurobila a následne došlo k úmrtiu manžela žalobkyne, svojou nečinnosťou bolo nezvratným zásahom porušené právo žalobkyne na rodinný život.

29. Čo sa týka výšky náhrady nemajetkovej ujmy, žalobkyňa sa domáha zaplatenia sumy 30.000,- €. Občiansky zákonník maximálnu ani minimálnu výšku zadosťučinenia neupravuje, upravené je iba to, že zadosťučinenie musí byť primerané závažnostiam ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo. Zmyslom zadosťučinenia nie je byť zábezpekou, zdrojom obživy ani náhrady príjmu, v danom prípade invalidného dôchodku manžela žalobkyne (pričom žalobkyňa v súčasnosti poberá vdovský dôchodok), logicky nemôže viesť k neprimeranému obohateniu. V prípade smrti žiadne zadosťučinenie vrátane finančného nemôže skutočne vzniknutú ujmu, akou je smrť, nahradiť, zmyslom právnej úpravy je túto len zmierniť. Žiadna peňažná čiastka teda ani „nízka“ ani „vysoká“ nemôže byť dostačujúcim ekvivalentným prostriedkom ochrany osobnosti v takomto prípade.

30. K okolnostiam za akých došlo k úmrtiu manžela sa súd vyjadril vyššie, pričom dospel k záveru, že k úmrtiu došlo v dôsledku nedbanlivostného konania zamestnancov žalovanej. K otázke závažnosti vzniknutej nemajetkovej ujmy súd uvádza, že je nepochybné, že v danom prípade došlo k nenávratnej deštrukcii možnosti rozvoja medziludských väzieb medzi žalobkyňou a jej manželom a tým k intenzívnemu zásahu do osobnostných práv žalobkyne, práva na jej súkromie a rodinný život. Iba morálne zadosťučinenie vo forme ospravedlnenia nemôže odčiniť dopad protiprávneho konania žalovanej. Trauma žalobkyne vyplývajúca zo straty manžela, s ktorým prežila viac ako 38 rokov je neodstrániteľná, preto je namieste priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

31. Žalobkyňa vzniknutú nemajetkovú ujmu skutkovo zdôvodnila len cestou svojho právneho zástupcu, ktorý vo svojich podaniach uviedol, že žila s manželom dlhé roky v harmonickom a usporiadanom manželstve založenom na silných citových a sociálnych väzbách a vo fungujúcej rodine. Manžel významnou mierou prispieval na chod domácnosti vrátane finančného príspevku vo forme invalidného dôchodku, o ktorý smrťou manžela prišla. Smrť manžela natrvalo rozhodujúcim spôsobom pretrhla rodinné a citové väzby medzi manželmi, s jeho smrťou sa vyrovnáva len veľmi ťažko. Rodinný život žalobkyne a jej detí prestal na dlhú dobu fungovať. Spoločne trávili svoj voľný čas, mali spoločné záľuby. Po smrti manžela žalobkyňa stratila možnosť viesť plnohodnotný súkromný život. Medzi manželmi existovali silné sociálne, morálne, citové putá, vytvorené v rámci ich rodinného života.

32. Vzhľadom na vyššie uvedené, súd dospel k záveru, že primeranou náhradou nemajetkovej ujmy žalobkyne je 5.000,- € z dôvodu, že v konaní netvrdila a ani nepreukázala žiadne osobitné okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie vyššej nemajetkovej ujmy, pričom dôkazné bremeno tvrdenia

skutkových okolností a ich preukázanie zaťažovalo žalobkyňu, najmä za stavu, že od počiatku žalovaná a intervenient namietali nedostatočne preukázanú citovú väzbu medzi žalobkyňou a jej nebohým manželom, intenzitu vzťahu, ktorý bol pretrhnutý a tiež neprimeranú výšku požadovanej nemajetkovej ujmy. V prípade, ak si žalobkyňa uplatňuje nemajetkovú ujmu 30.000,- €, síce výška priznanej náhrady závisí od úvahy súdu, avšak nepostačujú na rozhodnutie súdu všeobecné tvrdenie žalobkyne, je jej povinnosťou skutkovými okolnosťami preukázať dôvodnosť výšky uplatneného nároku. Navyše súd pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy musel prihliadnuť i na skutočnosti vyplývajúce z prekladovej správy, a to že sa manžel žalobkyne sa od 8/2008 liečil opakovane na psychiatrii s diagnózami manickej epizódy organického pôvodu, akútnej polymorfnnej psychotickej poruchy, depresívny syndróm. Do nemocnice bol aj naposledy prijatý z dôvodu dlhodobej pasivity, pričom sama žalobkyňa v nemocnici pri prijatí uviedla, že bol neusmerniteľný, manipuloval s liekmi, ktoré mu podávala. Na invalidnom dôchodku bol od roku 2010. Z uvedeného je zrejmé, že manžel žalobkyne vzhľadom na svoj zdravotný stav a závažnosť ochorenia, na ktoré sa dlhodobo liečil, nemohol byť oporou žalobkyne tak, ako sama všeobecne uvádza.

33. Pre úplnosť súd v súvislosti s posúdením primeranosti uplatnenej výšky nemajetkovej ujmy poukazuje na právnu úpravu v štátoch Európskej únie. Z hľadiska historického nám najpodobnejšia právna úprava v Rakúsku /obdobne aj v Nemecku/ vyvodila nároky pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy zo všeobecných ustanovení o zodpovednosti za škodu, pričom výška konkrétneho nároku je predmetom dokazovania. Tento systém platil aj v Maďarsku do roku 2013. Najvyššie odškodné bolo v Rakúsku priznané na základe rozsudku OGH z 30.10.2003, sp. zn. 2Ob 186/03, kedy išlo o nárok pozostaleho manžela, ktorý pri dopravnej nehode stratil manželku a 3 maloleté deti. Nehodu zaviniel vodič nákladného motorového vozidla, ktorý išiel v protismere (úmyselný trestný čin). OGH priznal manželovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 65.000,00 € titulom jeho ťažkej a trvalej psychickej traumy. Románsky model práva (Belgicko, Francúzsko) je upravený s paušálnymi sumami, v prípade Belgickej právnej úpravy je to v prípade rodiča žijúceho v spoločnej domácnosti s usmrteným dieťaťom vo výške 7.500,00 €, rodiča žijúci mimo spoločnej domácnosti 3.750,00 €.

34. Na zdôraznenie primeranosti žalobkyňi priznanej sumy odškodnenia, súd poukazuje na právnu úpravu odškodňovania obetí poškodených násilnými trestnými činmi obsiahnutú v zákone č. 215/2006 Z.z., ktorá je stanovená ako 50 násobok minimálnej mzdy. V roku 2014 výška minimálnej mzdy činila 352,00 €, t.j. maximálna výška odškodnenia pre obeť násilného trestného činu činila sumu 17.600,- €. Aj z týchto dôvodov súd považuje priznanú sumu za primeranú.

35. Žalobkyňa k odôvodneniu uplatnenej výšky nemajetkovej ujmy poukázala na viacero rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, pričom súd uvádza, že nie je možné porovnávať priznané nemajetkové ujmy, nakoľko je každý prípad špecifický.

36. Z dôvodov uvedených vyššie súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku a vo zvyšku žalobu zamietol. Ak sa v odôvodnení súd nezaoberal konkrétnou námietkou strán konania, urobil tak preto, že daný argument a taktiež odpoveď naň nepovažoval pre rozhodnutie za rozhodujúce (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s.12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Zároveň súd uvádza, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv slobôd nepatrí dožadovať sa stranou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá strana (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

37. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zaviniла zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

Podľa § 257 Civilného sporového poriadku výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

38. O trovách konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1 v spojení s § 256 ods. 1 a § 257 CSP. Žalobkyňa bola v konaní úspešná, nakoľko mala úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia vyplývajúca z tohto jej procesného úspechu, závisela výučne od úvahy súdu, ktorú nemohla nijako predvídať. Na základe vlastného rozhodnutia bez uvedenia dôvodu, vzala žalobu čiastočne späť vo výške 30.000,- € a teda zavinila zastavenie konania v tejto časti. Súd považuje za dôvod hodný osobitného zreteľa, skutočnosť, že žalobkyňa bola čo do základu nároku úspešná a výška náhrady nemajetkovej ujmy závisela výlučne od úvahy súdu, preto aj v prípade, ak by žalobkyňa žalobu nevzala čiastočne späť a zotrvala by na pôvodne žalovanej sume, nebola by pomerne neúspešná, preto súd žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. Súd zároveň poukazuje na § 10 ods. 8 zákona č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, ktorý v danom prípade určuje výšku tarifnej odmeny. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje. Podanie treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený (§ 38 zák. č. 233/1995 Z.z.) a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§ 29 zákona č. 233/1995 Z.z.).